

21.juli 2016

EM2016/104

I henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg hermed følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges senest til EM2017 at omdele en undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for etablering af en rentabel, offentlig-privat virksomhed, som producerer kitosan af rejeskaller fra fiskeriet.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Vort land bugner af både levende og ikke-levende ressourcer. Vore have bugner af fisk og skaldyr. Der er også pattedyr på land og til havs. Der er rensdyr, moskusokser, køer, hvidhvaler, sæler, harer, ryper o.s.v. Med den mængde ressourcer vort land besidder, har vi ellers mulighed for selvforsyning, hvis bare vi var dygtige nok eller havde motivationen.

Udover muligheden for selvforsyning, bør vi også udnytte ressourcerne bedre.

Vi kan skabe merværdi af vort lands ressourcer ved en bedre udnyttelse.

Lad os tage vores naboer islændingene for eksempel, hvad gør de? De producerer torsken fuldt ud, og jeg mener det hele; hovedet, leveren, mavesækken og indvolde bliver udnyttet. De tørrer endda hovedet og skeletten og sælger det til Afrika. Derved skaber de merværdi for torskens værd, så det er til gavn for alle og enhver.

Vi bør også selv blive bedre til dette. Vi bør afse tid og kræfter til innovation af produkter, udvikling og forsøg. Vi kunne herunder f.eks. undersøge, om det ikke kunne betale sig at producere kitosan af rejeskaller.

Kitosan bruges blandt andet til plantebeskyttelse samt indenfor papirindustrien, hvor dens egenskaber blandt andet er, at det blødgør materialet og beskytter mod fugt.

Under af granskning af emnet faldt jeg over en rapport, som Kanukoka har lavet i 2005:

<http://www.kanukoka.gl/Portals/0/PDF/Teknik%20og%20milj%C3%B8/Affald/Scenarierapport.pdf>

Ifølge rapporten kan der på baggrund af den samlede grønlandske produktion af rejeskaller udvindes omkring 1.050 ton kitosan, hvis markedsværdi vurderes til omkring 126 millioner kroner.

Rapporten opstiller i forlængelse heraf forskellige scenarier for, hvordan der eventuelt kan produceres kitosan i Grønland, hvoraf det ene anføres at indebære overskud.

Såfremt en kitosan produktionsenhed således kan anlægges ved en rejefabrik med en produktion af rejeskaller på 8.000 ton, og dimensioneres til kun at aftage rejeskaller herfra skulle det – ifølge rapporten – indebære et overskud på 2,1 millioner kroner.

Det mest relevante marked for kitosanprodukterne anslås til at være det nordamerikanske og europæiske marked. I 2001 blev der anvendt 1.036 ton i USA, 284 ton i Europa og 1.340 i Sydøstasien. Af disse blev 1.330 ton anvendt som kosttilskud, 900 ton til rensning og flokkulering, 180 ton til kosmetik og 80 ton til papir.

En eventuel grønlandsk produktion af kitosan forventes – ifølge rapporten – først og fremmest rettet mod markederne for rensning og flokkulering, hvor krav til renhed m.v. ikke er så store. Produkter, der retter sig mod kosttilskud og pharmaceutisk brug kræver således i henhold til rapporten en meget præcis styring af de kemiske processer, ligesom at krav til analyser og dokumentation vurderes at stige betragteligt.

Hvorom alting er, så har vores land brug for produktion, der er med til at forbedre økonomien, og derfor er det kærkomment, at der er innovation, udvikling og forsøg. Derfor er det også helt normalt, at vi ønsker at få undersøgt grundlaget for, om der kan etableres en rentabel, offentlig-privat virksomhed, som producerer kitosan af rejeskaller fra fiskeriet.

Jeg er i den sammenhæng helt opmærksom på, at Kanukokas rapport nu er 11 år gammel. Situationen kan have ændret sig i løbet af de 11 år, og såfremt der skal etableres produktionsfaciliteter, er det kun ret og rimeligt, at vi indledningsvis forsøger at afdække den aktuelle situation – herunder, hvorvidt der reelt er grundlag for en rentabel virksomhed.

Jeg skal herunder åbent medgive, at der i den oprindelige rapport forekommer at være elementer, som kunne tåle en nærmere granskning. Rapporten forekommer således at indeholde en vis begrebsforvirring – ligesom at regnestykket, som ligger til grund for overskudsscenarioet måske ikke er helt gennemskueligt. Det er således f.eks. uklart, om der i regnestykket indgår udgifter til anskaffelse af selve produktionsudstyret, som ifølge rapporten selv tilsyneladende kan koste op til 13- 14 millioner kroner.

Det er selvfølgelig et problem. Men, givet landets økonomiske situation mener jeg ikke, at vi bare helt kan afskrive rapporten. Hvis der peges på nye områder, som kan skabe nye indtægter og arbejdspladser for landet, så mener jeg også, at vi som minimum bør undersøge deres værd. Det er på den baggrund, at jeg fremsætter nærværende forslag til beslutning i Inatsisartut.

Jeg forestiller mig herunder, at en eventuel produktionsfacilitet kunne køre som et selskab med en blandet ejerkreds. En ejerkreds der består af det offentlige, private og selvstændige erhvervsdrivende. Det offentlige bør inkluderes, da det er etablering af et større projekt og bør have medansvar når det gælder større faciliteter.

Jeg håber at mit forslag bliver vel modtaget.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser:

Det vurderes at udarbejdelsen af undersøgelsen vil koste omkring et AC årsværk af 500.000 kr. for Selvstyret

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser overfor de private næringsdrivende:

Ingen påvirkning.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser overfor borgerne:

Ingen påvirkning.